

بررسی ویژگیهای حوضه آبریز سد طالقان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

زهرا مردانی¹، محسن محمدخانی²

1- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان (دانشکده فنی)

2- دانشجوی دوره دکترای رشته برنامه ریزی شهری (مهندس مشاور شارنگار مهر)

:

mhmardani@yahoo.com
mohsen_m_kh@yahoo.com

چکیده:

امروزه در بخش وسیعی از نقاط جهان برنامه ریزی در جهت کنترل منابع آبهای سطحی در چهارچوب فعالیتهای مربوط به سدسازی از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. شناسایی ویژگیهای حوضه آبریز یک سد چه قبل و چه بعد از احداث آن یکی از مهمترین بخشهای مطالعاتی مربوط به سد و سد سازی است. در واقع در حوضه های آبریز، جریان آب در مسیر حرکت خود با اجزای زمینی که روی آن حرکت می کند ارتباط دارد. این اجزا شامل: مشخصات فیزیکی زمین، مشخصات هیدرولیکی مجرا و ... می باشند. شناخت تاثیرات مسائل حوضه آبریز بر سدها یا به عبارت دیگر تعیین حوضه آبریز یک سد نیاز به مطالعه دقیق جریان و همه اجزای حوضه آبریز دارد. امروزه با توجه به پیشرفتهای به وجود آمده در این علم و بالاخص وجود سیستمهای اطلاعات جغرافیایی (GIS)، دقت و سرعت مطالعه این اجزا افزایش یافته است. نوشتار حاضر در راستای دستیابی به مفاهیم پایه کاربرد GIS در علوم منابع آب و زمین شناسی در نظر دارد حوضه آبریز سد طالقان را به عنوان یک مطالعه موردی در محیط GIS با استفاده از نرم افزار ArcGIS و الحاقیه Arc Hydro Tools مدل سازی نماید.

کلمات کلیدی: ArcGIS، Arc Hydro، DEM، Water shade processing

1. مقدمه

با افزایش قابلیت دسترسی به اطلاعات دیجیتال و کارایی تحلیلی های کامپیوتری، نقش GIS در مدل سازی هیدرولوژیکی و تحلیلهای مورفومتریکی همچنان رو به افزایش است. در نتیجه استفاده از این تکنولوژی، دقت مطالعات نیز بیشتر خواهد شد. این موضوع بیشتر به دلیل این حقیقت بوده که مدل های هیدرولوژیکی شامل متغیرهای مکانی و ژئومورفیک هستند. تکنولوژی GIS گزینه های مناسبی را برای مدیریت کارای حجم عظیم و پیچیده ای از اطلاعات را فراهم می کنند.

فرایند مدل سازی هیدرولوژیکی به منظور بدست آوردن لایه شبکه زهکشی، محدوده زیر حوضه ها و لایه تقسیم آبهای، توسط مدل داده ای و بر مبنای مدل های ارتفاعی (DEM) انجام می گیرد. این داده ها به عنوان ورودی برای کمی کردن ویژگیهای سطح زمین استفاده می شوند. این مدل های رقمی - ارتفاعی پایه مورفومتری آبراهه های منطقه مورد مطالعه است. به منظور استخراج مورفومتری زهکش های منطقه مطالعاتی لازم است مراحل زیر برای تهیه شبکه آبراهها انجام پذیرد.

- ساخت مدل رقمی ارتفاع (DEM (Digital Elevation Model

- تصحیح مدل رقمی و آماده سازی آن برای تحلیل های بعدی

- تعیین حوضه ها و زیر حوضه ها (Water shade processing) مشتمل بر مراحل زیر:

تعیین جهت جریان با استفاده از مدل رقمی ارتفاعی

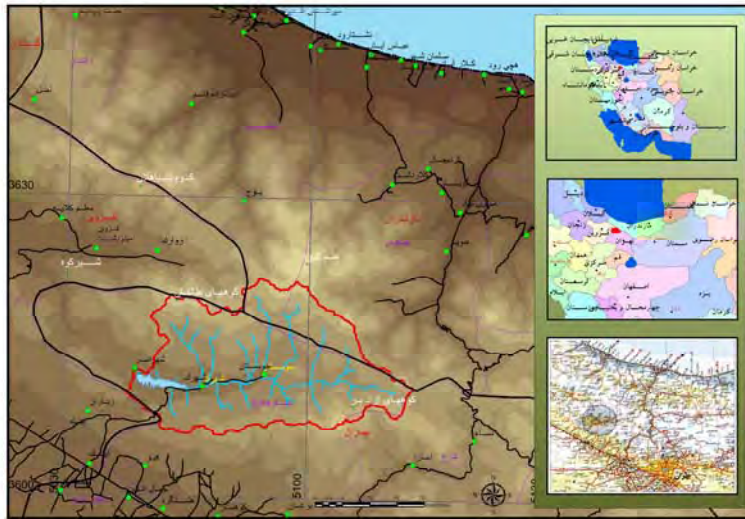
طرح حوضه های زهکشی

تعیین طول جریان

طرح شبکه آبراهه ها

2. موقعیت منطقه مورد مطالعه

رودخانه طالقان رود یکی از رودخانه های شهرستان ساوجبلاغ در استان تهران بوده که از کوه های سر به فلک کشیده رشته کوه های البرز مرکزی، (کوه کهار بزرگ با ارتفاع 4108 متر بالای سطح دریا)، سرچشمه گرفته و در دره طالقان به موازات دو رشته کوه شمالی (کوه های طالقان) و جنوبی (کوه های ناز) از خاور به باختر جریان می یابد. شهرستان ساوجبلاغ به مساحت 2258 کیلومتر مربع در منتهی الیه ضلع شمال غربی استان تهران واقع شده است. در شمال و شرق، قلل و گردنه هایی طالقان را از مازندران و قزوین جدا می کند. ارتفاعات جنوبی طالقان این منطقه را از دشت جدا نموده است. بر روی رودخانه مزبور سد مخزنی طالقان در 120 کیلومتری شمال غربی تهران (در منطقه سنگیان) احداث گردیده است، حوضه زهکشی رودخانه طالقان رود در استان های تهران و بخش کوچکی از استان مازندران گسترش یافته است. این منطقه بر روی نقشه های زمین شناسی 1:100000 مرزن آباد، شکران و قزوین قرار دارد. حوضه زهکشی رودخانه طالقان رود در خاور توسط کوه کهار بزرگ از حوضه زهکشی رودخانه کرج جدا می شود و رودخانه آن در راستای خاوری - باختری پس از دریافت شاخه اصلی رودخانه الموت رود و تشکیل شاهرود به سمت خاور جریان یافته تا در شهر منجیل با برخورد به قزل اوزن و ایجاد رودخانه سفیدرود عرض استان گیلان را طی کرده در حسن کیاده به دریای خزر می ریزد (شکل 1).

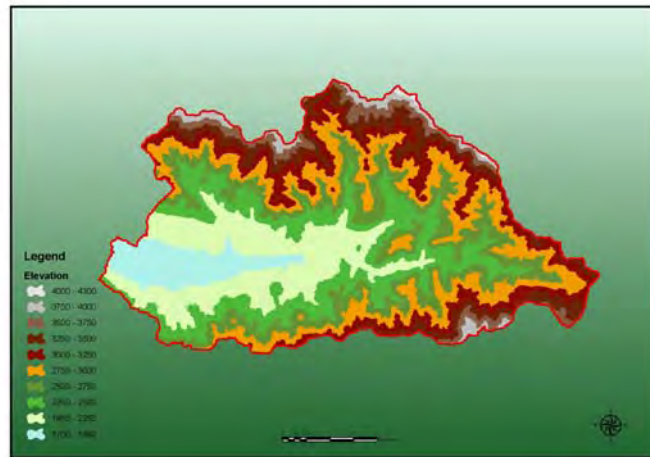
(شکل 1)

موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه

3- ساخت مدل رقومی ارتفاع (DEM (Digital Elevation Model

تبیین رقومی از تغییرات پیوسته مربوط به پستی و بلندی در فضا به مدل رقومی ارتفاع معروف است (بارو 1376). تحلیل های سه بعدی شالوده طرح های کاربردی و توسعه ای در GIS می باشد. و GIS سه بعدی بر روش های ساخت مدل های ارتفاعی استوار است. این مدل ها ضمن آنکه پوسته زمین را نمایش می دهند، زیر بنایی برای سایر پژوهش ها نیز می باشند. بنابر این بیشترین انطباق با شرایط زمین از اهداف مدل های ارتفاعی است. متداول ترین داده های رقومی شکل سطح زمین، مدل های رقومی ارتفاع (Digital Elevation Models) است. این داده ها به عنوان ورودی برای کمی کردن ویژگی های سطح زمین استفاده می شوند. مدل رقومی ارتفاع نمایشی از مقادیر ارتفاع پیوسته بر روی یک سطح توپوگرافی و شامل ترتیب منظمی از داده های توپوگرافی است که به یک داده مشترک نسبت داده می شود و در حقیقت برای نمایش برجستگی زمین است. ورودی های مورد نیاز برای ایجاد مدل رقومی ارتفاعی در منطقه مورد مطالعه نقشه های 1:25000 (dgn1) است که در 4 لایه اصلی به نام های 1- لایه منحنی میزان اصلی و فرعی و نقاط ارتفاعی 2- لایه شبکه آبراهه ها و رودخانه ها 3- لایه جاده ها 4- لایه شهرها و روستاها، رقومی شده است (سازمان نقشه برداری 1381).

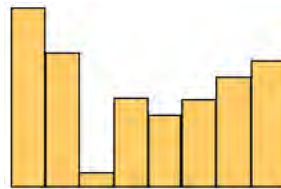
برای ساخت مدل ارتفاعی ابتدا باید پدیده های مورفولوژیکی شامل منحنی های توپوگرافی، نقاط ارتفاعی و آبراهه ها به شبکه نامنظم مثلث بندی (Tin^2) تبدیل گردد. مزیت (Tin) در ساخت مدل های ارتفاعی به دلیل مشارکت پدیده های مورفولوژیکی اعم از خطی، نقطه ای و سطحی می باشد. در این روش سطوح هم ارتفاع توسط مثلث ها جدا می شوند و تغییر شیب ها در اضلاع مثلث ها قرار می گیرد در نتیجه نواحی با شیب زیاد نسبت به سایر نواحی، با مثلث های کوچکتر پوشیده می شود. پس از ساخته شدن Tin ، بایستی آنرا به یک تصویر $Raster$ تبدیل نمود. این تصویر نشان دهنده هر گونه تغییرات پیوسته مربوط به پستی و بلندی های سطح زمین است، که ارزش هر سلول آن بیانگر ارتفاع آن سلول است. دقت این داده ها به طور اولیه توسط قدرت تجزیه آن ها (فاصله بین نقاط نمونه برداری) تعیین می شود. پارامترهای دیگری نیز دقت این داده ها را تحت تأثیر قرار می دهند (مانند تصحیح اعداد و نقطه شناور) و همچنین نمونه برداری واقعی سطح زمین در زمان تهیه مدل رقومی ارتفاع اولیه. مدل رقومی ارتفاعی منطقه مورد مطالعه در اندازه سلولی $30 * 30$ متر جهت تعیین الگوی زهکشی آن تهیه شده است (شکل 2).

(شکل 2) مدل رقومی ارتفاعی (DEM) رده بندی شده حوضه آبریز سد طالقان

4- تصحیح مدل رقومی ارتفاع منطقه

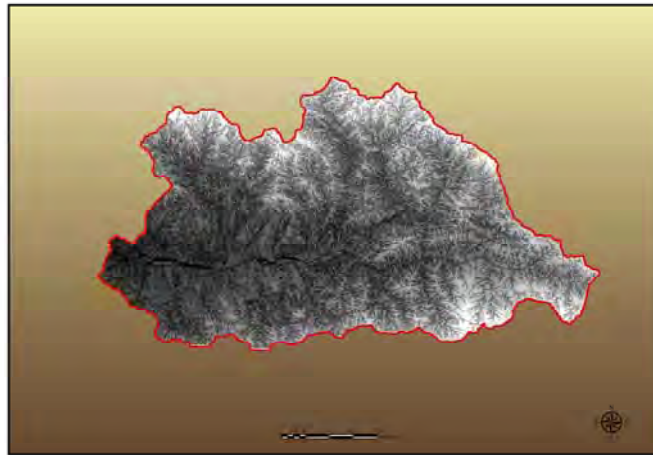
این مرحله شامل تهیه یک مدل بدون چاهک است. با استفاده از ابزار $sink$ function هر گونه چاهکی در مدل رقومی ارتفاع اولیه معلوم می شود. یک چاهک یک سلول یا مجموعه ای از سلول های متصل به هم است که نمی تواند یکی از 8 جهت جریان موجود در یک مدل رقومی ارتفاع را نشان دهد. این مسئله زمانی رخ می دهد که همه سلول های مجاور دارای ارتفاعی بیشتر از آن سلول باشند یا زمانی که دو سلول به درون هم جریان یابند و یک حلقه دو سلولی ایجاد کنند (شکل 3). چاهک ها جهت جریان مشخصی ندارند، بنابراین برای تهیه یک نقشه دقیق از جهت جریان و در نتیجه تجمع توده ای (Flow accumulation)، بهتر است از داده هایی استفاده شود که فاقد چاهک باشند. چاهک ها متداول ترین خطاهای موجود در داده های ارتفاعی هستند، این خطاها اغلب به وسیله تصحیح کردن ارتفاعات به اعداد کامل ایجاد می شوند. به طور طبیعی چاهک ها در داده های ارتفاعی با اندازه سلول 10 متر یا بزرگ تر ندارند (Mark, 1988)، به جز در نواحی کارستی یا یخچالی، و اغلب می توانند به عنوان خطا در نظر گرفته شوند. اگر اندازه سلول ها افزایش یابد، تعداد چاهک ها نیز افزایش می یابد.

(شکل 3) تصویر مقطع عرضی یک (sink)

برای یک مدل رقومی ارتفاع با اندازه سلول 30 متر، 0/9 تا 4/7 درصد سلول های مدل را چاهک ها تشکیل می دهند که مقدار میانگین این چاهک ها بین 2/6 تا 4/8 متر است (Tarboton et al., 1991)، بدین معنی که برای یک شبکه سلولی $1000 * 1000$ (1 میلیون سلول) ممکن است 9000

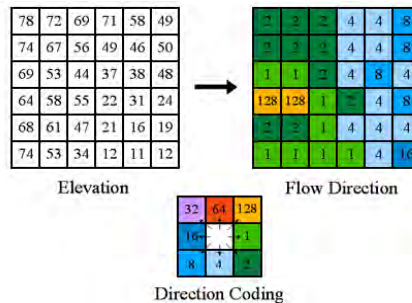
تا 47000 چاهک جهت پر شدن وجود داشته باشد. مدل‌های دیگر رقومی ارتفاع بسته به این که چه مقدار از سطوح آن‌ها تحت پردازش باشد، درصد‌های بیشتر یا کمتر چاهک دارند. شناخت ریخت‌شناسی ناحیه برای تشخیص چاهک‌های موجود در سطح زمین از خطاهای موجود در داده‌ها مهم و مفید است. توصیف و حذف چاهک‌ها یک فرایند مهمی است. یک مدل رقومی ارتفاع که همه چاهک‌های آن حذف شده باشد، depressionless dem نامیده می‌شود. گودال‌های موجود در مدل در مراحل بعدی (تعیین سیستم زهکشی) مشکل ایجاد می‌کنند، زیرا هر آبی که به درون آنها جریان یابد دیگر نمی‌تواند خارج شود. برای اطمینان از دقت نقشه زهکشی، این گودال‌ها می‌توانند با استفاده از ابزار Fill tool پر شوند. اگر چاهک‌ها پر نشوند، شبکه زهکشی ممکن است به صورت منقطع باشد. با استفاده از چندین تابع مدل‌سازی آب‌شناسی چاهک‌ها پر می‌شوند تا این که چاهکی باقی نماند. چنانچه چاهک‌های دیگری ضمن پر شدن چاهک‌های اولیه ایجاد شوند، در مرحله بعدی پر می‌شوند. برای تهیه یک مدل بدون چاهک یا به عبارتی مدل رقومی ارتفاعی پر شده (depressionless dem)، لایه DGN آبراهه‌ها بر روی مدل رقومی ارتفاع قرار داده شد تا ارتفاع سلول‌های مدل منطبق با محل دقیق آبراهه‌ها تصحیح گردد یا به عبارتی چاهک‌ها پر شوند (شکل 4).

(شکل 4) مدل رقومی ارتفاعی تصحیح شده با قراردادن آبراهه‌ها بر روی مدل اولیه

5- تعیین جهت جریان با استفاده از مدل رقومی ارتفاعی

با استفاده از مدل رقومی ارتفاعی تصحیح شده در مرحله قبل به عنوان ورودی، توسط توابع مدل‌سازی آب‌شناسی (Flow direction tool) جهتی که در آن جریان آب به خارج از هر سلول هدایت می‌شود، مشخص می‌گردد. جهت جریان، جهتی است که بیشترین شیب را نسبت به هر سلول دارد. اگر نزول به همه سلول‌های مجاور مشابه باشد، سلول با بیشترین شیب میزبان خواهد بود. اگر همه سلول‌های مجاور مرتفع‌تر از سلول اولیه باشد، آن سلول به عنوان دماغه (nose) در نظر گرفته می‌شود و خروجی همه سلول‌ها به آن می‌ریزد. چنانچه یک چاهک سلولی به لبه فیزیکی مدل رقومی ارتفاعی برخورد کند یا حداقل یک سلول مجاور نداشته باشد، به علت عدم دریافت اطلاعات کافی از اطراف، پر نمی‌شود (شکل 5). برای در نظر گرفتن یک چاهک واقعی سلول همه اطلاعات مجاور بایستی نمایش داده شود. اگر دو تا سلول با هم تبادل جریان کنند، یک چاهک هستند (شکل 5) و جهت جریان مشخصی ندارند. این روش برای تعیین جهت جریان از یک مدل رقومی ارتفاعی، توسط (Jenson and Domingue 1988) ارائه شده است. الگوی جهت جریان تهیه شده از مدل رقومی ارتفاعی در حوضه آبریز سد طالقان در (شکل 6) نشان داده شده است.

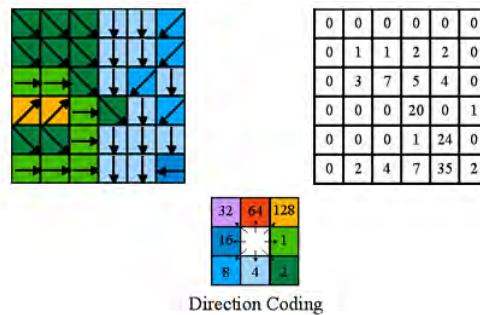
(شکل 5) تعیین جهت جریان، جهتی که بیشترین شیب را نسبت به هر سلول دارد، با استفاده از مدل رقومی ارتفاعی

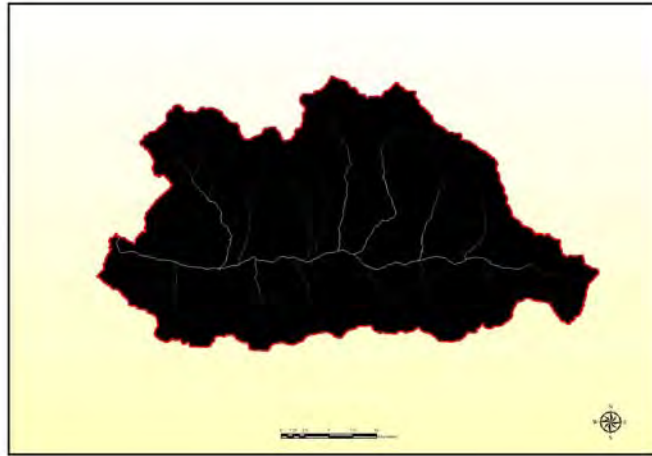
(شکل 6) الگوی جهت جریان تهیه شده از مدل رقومی ارتفاعی

6- طرح شبکه آبراهه‌ها

به منظور ایجاد یک شبکه آبراهه از ابزار Flow accumulation برای محاسبه تعداد سلول‌های بالادست یک سلول خاص استفاده می‌شود که نتیجه مرحله قبل برای این کار نیاز است. یک مثال برای این مرحله به این شکل است که تعیین کنیم چه میزان از آب باران به درون یک حوضه خاص می‌ریزد. در این حالت یک مقدار میانگین از بارندگی که در اثر یک حادثه طوفانی به حوضه می‌ریزد را نشان می‌دهد. خروجی این مرحله میزان بارندگی است که از هر سلول جریان می‌یابد. در اینجا فرض بر این است که همه باران خارج می‌شود و هیچ تبخیر و تعرقی صورت نمی‌گیرد یا به سفره آب زیرزمینی نمی‌ریزد. پس از تعیین این که هر سلول از چند سلول دیگر ورودی می‌گیرد، سلول‌های با بیشترین ورودی برای ایجاد شبکه آبراهه مشخص می‌شود، به نحوی که همه سلول‌هایی که از بیش از 100 سلول آب دریافت کرده‌اند، می‌توانند بخشی از شبکه آبراهه باشند و به این ترتیب اندازه آبراهه‌ها مشخص می‌شود (Tarboton et al., 1991). شکل 7 تصویری از نحوه رسم آبراهه‌ها بر اساس میزان ورودی جریان از سلول‌های بالادست به هر سلول با استفاده از ابزار Flow accumulation را در حوضه رودخانه طالقان نشان می‌دهد. آبراهه‌های تعیین شده به عنوان شاخه‌های فرعی رودخانه طالقان، کم و بیش با رودخانه‌هایی که بر روی نقشه‌های توپوگرافی به رنگ آبی نشان داده شده است، همخوانی دارد (شکل 8).

(شکل 7) نحوه رسم آبراهه‌ها بر اساس میزان ورودی جریان از سلول‌های بالادست به هر سلول با استفاده از ابزار Flow accumulation

(شکل 8) نحوه رسم آبراهه‌ها بر اساس میزان ورودی جریان از سلول‌های بالادست به هر سلول با استفاده از ابزار Flow accumulation در حوضه سد طالقان

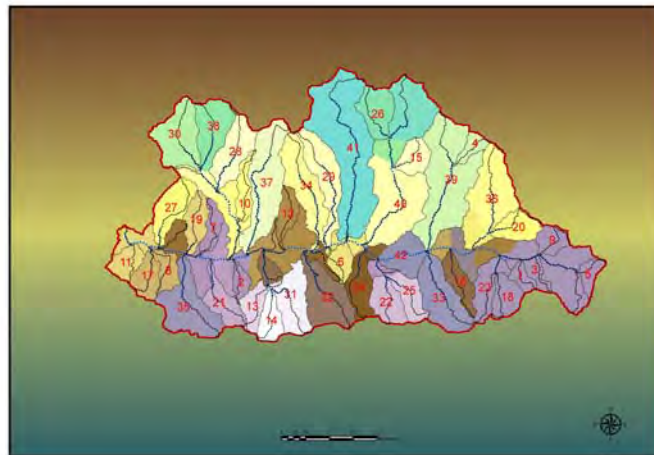
7- تعیین طول جریان

با استفاده از ابزار Flow length tool طول مسیر جریان، همچنین جهت بالاشیب یا پائین‌شیب برای هر سلول مشخص می‌شود. این مسئله برای محاسبه زمان عبور آب از درون حوضه مفید است و به این طریق می‌توان طول‌ترین مسیری که آب جریان می‌یابد را به دست آورد. این پارامتر برای تعیین زمان تمرکز یک حوضه استفاده می‌شود.

8- طرح حوضه‌های زهکشی

یک حوضه زهکشی مساحتی است که آب و دیگر مواد را به یک خروجی مشترک یا یک نقطه ریزش زهکش می‌کند. مرز بین دو حوضه مجاور به‌عنوان خط تقسیم زهکشی معرفی می‌شود. نقطه خروجی جانیست که آب به خارج از حوضه جریان می‌یابد و در پائین‌ترین بخش خط تقسیم حوضه است. سلول‌ها در مدل رقمی ارتفاع اولیه به‌عنوان نقاط ریزشی هستند که در بالای آن‌ها حوضه تعیین می‌شود. با استفاده از Watershed tool، می‌توان حوضه‌های زهکشی را برای مکان‌های خاص طراحی کرد (شکل 9).

با تعیین موقیت دقیق نقطه خروجی هر آبراهه، کم‌ارتفاع‌ترین نقطه در طول آن، 58 زیرحوضه برای منطقه مورد مطالعه به دست آمد. پس از مقایسه نتایج به دست آمده با نقشه‌های توپوگرافی مشخص شد که 16 آبراهه تعیین شده، در طول رودخانه اصلی قرار دارند که در انجام محاسبات به‌عنوان بخشی از آن در نظر گرفته شدند (Hamdouni et al., 2007). بنابراین 42 زیرحوضه تاثیرگذار در حوضه سد طالقان تعیین گردید، که هر کدام با شماره معرفی شدند (شکل 9). ویژگی‌های فیزیکی هر زیرحوضه که شامل مساحت، محیط و طول آبراهه موجود در آن است توسط نرم‌افزار تعیین و در جدول (1) آمده است.

(شکل 9) زیرحوضه‌های حوضه آبریز سد طالقان، شماره حوضه و طول‌ترین رودخانه موجود در آن

جدول شماره (1) مشخصات 42 زیر حوضه در حوضه آبریز سد طالقان

شماره زیر حوضه ها	محیط (m)	مساحت (m ²)	مساحت (هکتار)	طولیل ترین دره (m)
1	13600.00	5222500.00	522.25	4867.03
2	15700.00	5392500.00	539.25	6525.91
3	15657.11	5655000.00	565.50	6799.87
4	17000.00	5815000.00	581.50	5798.40
5	17000.00	6300000.00	630.00	4712.01
6	17500.00	7865000.00	786.50	5736.27
7	22700.00	8025000.00	802.50	9669.42
8	19500.00	8510000.00	851.00	7562.31
9	16600.00	8567500.00	856.75	7545.15
10	25500.00	9195000.00	919.50	15494.60
11	17700.00	9405000.00	940.50	7364.82
12	20700.00	9407500.00	940.75	10876.52
13	20800.00	9700000.00	970.00	7181.24
14	18800.00	10265000.00	1026.50	7310.53
15	18300.00	10407500.00	1040.75	5644.85
16	24400.00	11052500.00	1105.25	9188.35
17	19700.00	11062500.00	1106.25	6577.69
18	18900.00	11620000.00	1162.00	6822.36
19	23800.00	11785000.00	1178.50	8538.35
20	21000.00	12230000.00	1223.00	8348.40
21	27700.00	13335000.00	1333.50	9969.42
22	20400.00	13962500.00	1396.25	6244.85
23	27800.00	14362500.00	1436.25	8833.02
24	26800.00	14415000.00	1441.50	9657.59
25	32000.00	15520000.00	1552.00	12213.96
26	23300.00	16150000.00	1615.00	8479.77
27	27000.00	17467500.00	1746.75	10461.14
28	33200.00	20550000.00	2055.00	11712.62
29	43700.00	24725000.00	2472.50	16655.26
30	31200.00	26087500.00	2608.75	10143.68

15896.07	2676.25	26762500.0 0	39700.00	31
12138.96	2701.00	27010000.0 0	34300.00	32
11902.56	2733.75	27337500.0 0	32500.00	33
15470.33	2742.25	27422500.0 0	45500.00	34
12101.09	2990.50	29905000.0 0	38500.00	35
18723.45	3815.75	38157500.0 0	41500.00	36
19645.21	3950.25	39502500.0 0	49100.00	37
15350.66	4200.75	42007500.0 0	75300.00	38
18079.22	5649.00	56490000.0 0	64100.00	39
29088.15	7428.00	74280000.0 0	77700.00	40
24516.22	7475.00	74750000.0 0	70400.00	41
73979.30	14378.11	143781145. 88	301074.02	42

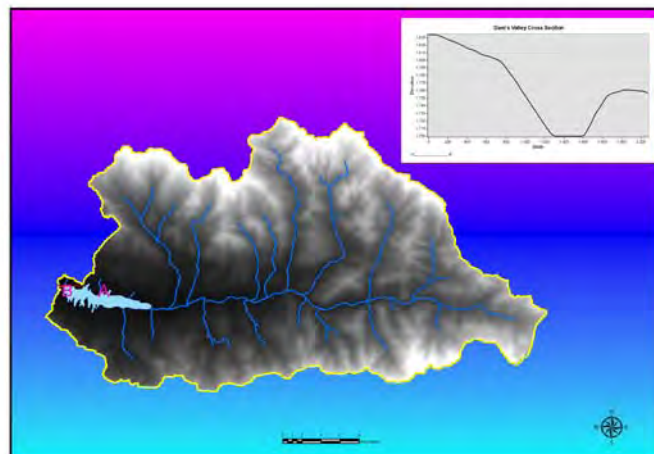
8- تعیین شکل دره با استفاده از ابزار Interpolate line

دره محل احداث سد یک دره مورفوتکتونیک است که در اثر پدیده های فرسایش و عوامل زمین ساختی شکل گرفته است. شکل یک دره می تواند در انتخاب نوع سد نقش عمده ای داشته باشد. در طرحهای مهندسی سد، دره ها با در نظر گرفتن دو شاخص پهنای دره در محل تاج سد (B) و عمق دره در محل احداث سد (H) معرفی می شوند. یکی از روشهای ساده برای طبقه بندی دره ها با توجه به روش توماس (B/H) بدین صورت است که: (B/H) کمتر از 3 دره عمیق، (B/H) بین 3-6 دره تنگ و (B/H) بیش از 6 دره بازرا نشان می دهد. امروزه ابزار Interpolate line و نمودار قابل استخراج آن در محیط ArcGIS ابزاری بسیار مفید و سریعتری را به منظور تشخیص شکل دره از یک نقشه ارتفاعی رقومی (DEM) فراهم نموده است (شکل 10). با تلفیق این ابزار با فرمول Vf (نسبت پهنای کف دره به ارتفاع آن) ارائه شده توسط Bull and McFadden (1977) می توان اختلاف بین دره با کف فراخ که به شکل U هستند و دره های باریک با شیب تند که به شکل V هستند را مشخص نمود.

$$Vf = 2Vfw / [(Eld - Esc)] + (Erd - Esc)$$

(1)

که در این رابطه Vf نسبت پهنای کف دره به ارتفاع، Vfw پهنای کف دره، Eld و Erd به ترتیب ارتفاعات خطوط تقسیم سمت چپ و راست دره و Esc ارتفاع متوسط کف دره است. بر اساس تقسیم بندی Silva et al., (2003) دره های U شکل دارای مقدار عددی Vf بزرگتر از 1/2 و دره های V شکل دارای مقدار عددی کوچکتر از 1/2 هستند. میزان شاخص فوق در محل دره سد طالقان برابر با 4/2 است که نشان دهنده دره U شکل محل استقرار سد می باشد.

(شکل 10) نقشه ارتفاعی رقومی (DEM) و مقطع عرضی سد طالقان با استفاده از ابزار Interpolate line

9- نتیجه گیری

کلیه محاسبات در محیط (GIS) بسیار دقیق تر و سریع تر بوده و ارزیابی و کنترل نتایج نیز آسانتر است. تهیه کلیه نقشه ها با کیفیت بصری بالا، بایگانی و انتقال آنها به سهولت امکان پذیر است. با استفاده از فایل های توپوگرافی رقومی شده سازمان نقشه برداری کشور می توان مدل رقومی ارتفاعی (DEM) را در هر منطقه تهیه نمود. توصیه می شود که در صورت امکان مطالعات منابع آب و زمین شناسی حوضه آبریز یک سد در محیط (GIS) انجام گیرد تا امکان استفاده و متصل کردن آن به سایر نرم افزارهای مورد استفاده در محاسبات هیدرولیکی فراهم باشد.

10- مراجع

- 1- بارو، پی. ای. (1376) "سیستم اطلاعات جغرافیای"، ترجمه حسن طاهر کیا. انتشارات سمت.
- 2- نقشه های 1:25000(dgn) به شماره های "61621SW ، 61621SE ، 62624SW ، 62623SW ، 62623NW ، 62623NE ، 61622SE ، 61622NW ، 61622SW ، 61623NE ، 61623SE و 61623SW". سازمان نقشه برداری کشور.
- 3- Mark, D. M. 1988. Network Models in Geomorphology. Modelling in Geomorphological Systems. John Wiley.
- 4- Tarboton, D.G., R.L. Bras, I. Rodriguez-Iturbe. 1991. On the Extraction of Channel Networks from Digital Elevation Data, Hydrological Processes. Vol. 5, pp. 81-100.
- 5- Jenson S. K. and J. O. Domingue. 1988. Extracting Topographic Structure from Digital Elevation Data for Geographic Information System Analysis. Photogrammetric Engineering and Remote Sensing 54 (11): 1593-1600.
- 6- Hamdouni, R., Irigaray, C., Fernandez, T., Chacon, J., Keller, E.A., 2007. Assessment of relative active tectonics, southwest border of the Sierra Nevada (southern Spain). Geomorphology. Article in press.
- 7- Bull, W.B., McFadden, L.D., 1977. Tectonic geomorphology north and south of the Garlock fault, California. In: Doehring, D. O (eds), Geomorphology in Arid Regions. Proceedings of the Eighth Annual Geomorphology Symposium. State University of New York, Binghamton, pp. 115-138.
- 8- Silva, P.G., Goy, J.L., Zazo, C., Bardajm, T., 2003. Fault generated mountain fronts in Southeast Spain: geomorphologic assessment of tectonic and earthquake activity. Geomorphology 250, 203-226.